

OBSAH

1. Úvod	9
2. Význam plemenářské práce v chovu včel	10
3. Vývoj plemenné příslušnosti naší včely	11
4. Chovatelský cíl, plemenářský program	13
Chovatelský cíl	13
Plemenářský program	13
5. Legislativní rámec plemenného chovu včel	15
6. Stupně chovu v České republice	16
Organizační struktura	16
Chovy užitkové	16
Chovy užitkové – včelínové	16
Chovy užitkové – registrované	16
Chovy šlechtitelské	16
Šlechtitelské chovy rozmnožovací (RCH)	17
Charakter a cíl	17
Podmínky pro zřízení a trvání chovu	17
Žadatel musí předložit:	17
Podmínkou trvání chovu je:	17
Povinnosti v RCH	17
Podpora RCH	18
Šlechtitelské chovy uznané	18
Charakter a cíl	18
Podmínky pro zavedení uznávacího řízení	18
Průběh uznávacího řízení	19
Povinnosti uznaných chovů	20
Podpora uznaným chovům	20
Šlechtitelské chovy oblastní	20
Charakter a cíl	20
7. Asociace atestovaných chovatelů kraňky (AACHK)	21
Jaké jsou povinnosti člena AACHK a co členství přináší	21
8. Vlastní metodika plemenářské práce	22
Posuzování a hodnocení vlastností	22
Medná užitkovost	22
Subjektivně hodnocené vlastnosti	22
Speciální testy	22
Metody selekce	23
Přířařovací výběr a kontrola páření	23
Kontrola dědičnosti	24
Odchov a zužitkování matek	25
Metody plemenitby	25

Inbríding v chovu včel	26
Co je koeficient inbrídingu?	27
Jak se koeficient inbrídingu počítá?	28
Co nám hodnota koeficientu inbrídingu říká?	28
9. Evidence v chovu matek	30
Plemenářská evidence	30
Plemenářská evidence zahrnuje:	30
Chovatelské záznamy	30
Značení matek	30
Úlový záznam	31
Matrika matek	31
Přehled hodnocení včelstev	32
Plemenářské záznamy	32
Rodokmenová karta	32
Potvrzení o původu matky	33
10. Inseminace včelích matek	34
Popis inseminace	34
11. Morfometrická metoda testu plemenné příslušnosti a čistoty	37
Popis metody	37
Odběr a příprava vzorků	37
Digitalizace křídel a snímání souřadnic uzlových bodů	38
Klasifikace vzorku metodou DAWINO	39
12. Veterinární péče v chovu matek	40
Podmínky pro vydání veterinárního atestu k dodávkám matek mimo katastr příslušné obce.	41
Úkoly šlechtitelských chovů v prevenci varroázy	42
Úkoly šlechtitelských chovů při tlumení nosematózy	42
Úkoly šlechtitelských chovů v prevenci zvápenatění	42
1. Včely rodu <i>Apis</i>	46
2. Výťah z pravidel zoologické nomenklatury s komentářem	48
3. Podrody rodu <i>Apis</i> a jejich srovnávací bionomie	52
4. Druhy a poddruhy rodu <i>Apis</i>	54
<i>Apis (Apis) mellifera</i> Linnaeus, 1758	55
Plemena včely medonosné	57
Skupina plemen původem ze Středomoří	57
<i>Apis mellifera mellifera</i> Linnaeus, 1758	58
<i>Apis mellifera carnica</i> Pollmann, 1879	60
<i>Apis mellifera ligustica</i> Spinola, 1806	61
<i>Apis mellifera cecropia</i> Kiesenwetter, 1860	62
<i>Apis mellifera siciliana</i> Grassi, 1881	62
<i>Apis mellifera sahariensis</i> Baldensperger, 1932	62

<i>Apis mellifera intermissa</i> Maa, 1953	63
<i>Apis mellifera macedonica</i> Ruttner, 1988	64
<i>Apis mellifera ruttneri</i> Sheppard, Arias, Grech & Meixner, 1997	64
<i>Apis mellifera iberiensis</i> Engel, 1999	65
<i>Apis mellifera sossimai</i> Engel, 1999	65
Skupina plemen Blízkého východu	69
<i>Apis mellifera remipes</i> Gerstäcker, 1862	70
<i>Apis mellifera cypria</i> Pollmann, 1879	70
<i>Apis mellifera caucasia</i> Pollmann, 1889	71
<i>Apis mellifera meda</i> Skorikov, 1929	72
<i>Apis mellifera syriaca</i> Skorikov, 1929	72
<i>Apis mellifera taurica</i> Alpatov, 1935	73
<i>Apis mellifera anatoliaca</i> Maa, 1953	73
<i>Apis mellifera adami</i> Ruttner, 1975	74
<i>Apis mellifera artemisia</i> Engel, 1999	74
<i>Apis mellifera pomonella</i> Sheppard & Meixner, 2003	76
Skupina plemen Afrotropické oblasti	77
<i>Apis mellifera adansonii</i> Latreille, 1804	78
<i>Apis mellifera unicolor</i> Latreille, 1804	78
<i>Apis mellifera capensis</i> Eschscholtz, 1822	79
<i>Apis mellifera scutellata</i> Lepeletier de Saint Fargeau, 1836	80
<i>Apis mellifera lamarckii</i> Cockerell, 1906	81
<i>Apis mellifera monticola</i> Smith, 1961	81
<i>Apis mellifera litorea</i> Smith, 1961	82
<i>Apis mellifera jemenitica</i> Ruttner, 1976	83
<i>Apis (Apis) cerana</i> Fabricius, 1793	84
<i>Apis cerana cerana</i>	85
<i>Apis cerana skorikovi</i> Engel, 1999	85
<i>Apis cerana heimifeng</i> Engel, 1999	86
<i>Apis cerana indica</i> Fabricius, 1798	86
<i>Apis cerana japonica</i> Radoszkowski, 1877	86
<i>Apis cerana javana</i> Enderlein, 1906	87
<i>Apis cerana johni</i> Skorikov, 1929	87
<i>Apis (Apis) nigrocincta</i> Smith, 1861	87
<i>Apis (Apis) koschevnikovi</i> Enderlein, 1906	87
<i>Apis (Apis) nuluensis</i> Tingek, Koeniger & Koeniger, 1996	88
<i>Apis (Megapis) dorsata</i> Fabricius, 1793	89
<i>Apis dorsata dorsata</i> Enderlein, 1906	90
<i>Apis dorsata binghami</i> Cockerell, 1906	90
<i>Apis dorsata breviligula</i> Maa, 1953	90
<i>Apis (Megapis) laboriosa</i> Smith, 1871	91
<i>Apis (Micrapis) florea</i> Fabricius, 1787	91

<i>Apis (Micrapis) andreniformis</i> Smith, 1858	93
5. Vlastnosti druhů a podruhů z pohledu zootechnického	94
6. Rejstřík jmen	96
7. Seznam použité literatury	103
8. Přílohy	112